

Zijn naam was Piet

Voor mijn kleinkinderen

Maarten (2004-2010), in dierbare herinnering.

Tijn, Enno, Jet, Floris en Merel, die het manuscript hebben getypt.

En voor Rhijn die daar nog te jong voor was.

Rhijn Feith

**ZIJN
NAAM
WAS
PIET**

Het korte leven
van een onbekende
verzetsman

WalburgPers

Deze uitgave kwam tot stand mede dankzij financiële steun van de Stichting Cultureel Erfgoed Geslacht Feith, AEGON N.V., Stichting Fonds voor de Geld- en Effectenhandel, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, Stichting Fonds A.H. Martens van Sevenhoven.

Afbeelding omslag

Voorzijde en pagina 335: foto van Pieter Rutger Feith op het huwelijk van zijn zuster Neta, 17 juli 1936.

Achterzijde: foto auteur gemaakt door Sophie Duijts.

Vormgeving binnenwerk

Eugénie van Dam van Isselt

Vormgeving omslag

Erwin Bomans^{BNO} Leucq!, Hof van Twente

© 2019 Rhijn Feith, p/a Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Zutphen

© 2019 Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Zutphen

www.walburgpers.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Zoveel mogelijk is getracht de eventuele rechthebbenden van de afbeeldingen te achterhalen. Rechthebbenden die in dit verband niet zijn benaderd wordt verzocht zich met de uitgever in verbinding te stellen.

ISBN 9789462493759

NUR 680

Inhoud

Voorwoord 7

Beknopte stamboom families Feith en de Jonge 8

1. Ten geleide 13
2. Familie 19
3. Nederlands Lyceum 34
4. Leiden 39
5. Bereden artillerie 48
6. Terug in Den Haag 51
7. Adine 72
8. Verlovingstijd 84
9. Bruiloft 105
10. Oorlogsdreiging 113
11. 1939 118
12. Mobilisatie 123
13. De Peel-Raamstelling 139
14. De oppasser 147
15. Mill 149
16. Het gevecht 160
17. Terugtocht 168
18. Zeeland 171
19. Bezetting 182
20. Lodo van Hamel 196
21. Reconstructie 204
22. Leen Pot 207
23. De Inlichtingendienst (ID-groep) 212
24. Vogeltjes kijken 220
25. De teugels aangehaald 224
26. Proces en executies 230
27. Lotgevallen van Piets broer en zusjes tijdens de oorlog 234

28. Doorgaan	239
29. Nederlands-Indië	247
30. Piets ongeluk	251
31. Begrafenis	256
32. Ernst	263
33. De groep Kees	273
34. Verzet en herdenking	286
35. En toen...?	290
Epiloog	296

Dankwoord 298

Noten 300

Bronnen 314

Literatuur 316

Personenregister 322

Verantwoording illustraties 333

Piët.

Voorwoord

Aan mijn vader heb ik geen enkele herinnering. Echt gemist heb ik hem ook niet. Onze fantastische moeder was voor haar beide kinderen moeder en vader tegelijk. Zij zorgde, als werkende vrouw, dat ons kleine gezin het hoofd boven water hield.

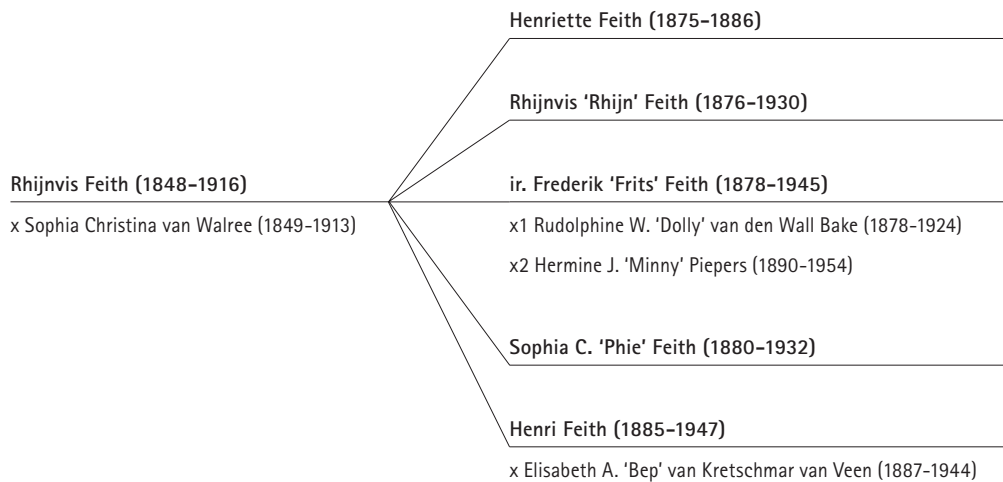
En dan nu toch een boek over zijn korte leven. Het is geschreven in een opwelling van nieuwsgierigheid, naar hem en naar de tijd waarin hij leefde. Het stoelt op bronnen die mij tot een paar jaar geleden onbekend waren. Het is een verslag van een ontdekkingsreis waarvan ik te voren wist dat het nodige versluierd zou blijven. Deze reis maakte ik voor mij zelf. Daarbij voelde ik me bij de hand genomen door vele helpers: archivarissen, historici, schrijvers, vrienden en familie.

Wat nu voorligt is bestemd voor mijn kinderen en mijn kleinkinderen, aan wie het boek is opgedragen, aan verdere familie, vrienden, vriendinnen en voor hen die geïnteresseerd zijn in het leven van een jongeman die, zijns ondanks, in een afschuwelijke oorlog verwickeld raakte.

Volgens mijn jaargenoot mr. dr. Cees Fasseur (1938-2016), in zijn autobiografie (*Dubbelspoor*, pag. 342), vormen die vijf oorlogsjaren de enige periode in de Nederlandse geschiedenis van de laatste tweehonderd jaar die er werkelijk toe doet. Mijn vaders betrokkenheid daarbij is beperkt tot de meidagen van 1940 en het eerste jaar van de bezetting. Mijn speurtocht laat zien dat leven in vrijheid geen vanzelfsprekendheid is. Verzet tegen onderdrukking heeft persoonlijke offers gevraagd en zal dit blijven doen. Naar ik hoop klinkt in dit boek de betekenis door die mijn vader voor velen heeft gehad. Achteraf, ook voor mij. Hij was een man om van te houden.

GENERATIE XVI

XVII

Beknopte stamboom van de familie Feith

XVIII

XIX

Rhijnvis 'Rhijn' Feith (1909–1964)

x1 Johanna A. van der Horst

x2 Louise 'Koos' van Bruggen (1920–1996)

Pieter R. 'Piet' Feith (1911–1941)

x Arnoldine A. 'Adine' de Jonge (1912–2000)

Suzanna Agneta 'Neta' Feith (1913–1998)

x Jacob E. 'Jaap' de Ranitz (1909–1962)

Peggy Feith (1916–2007)

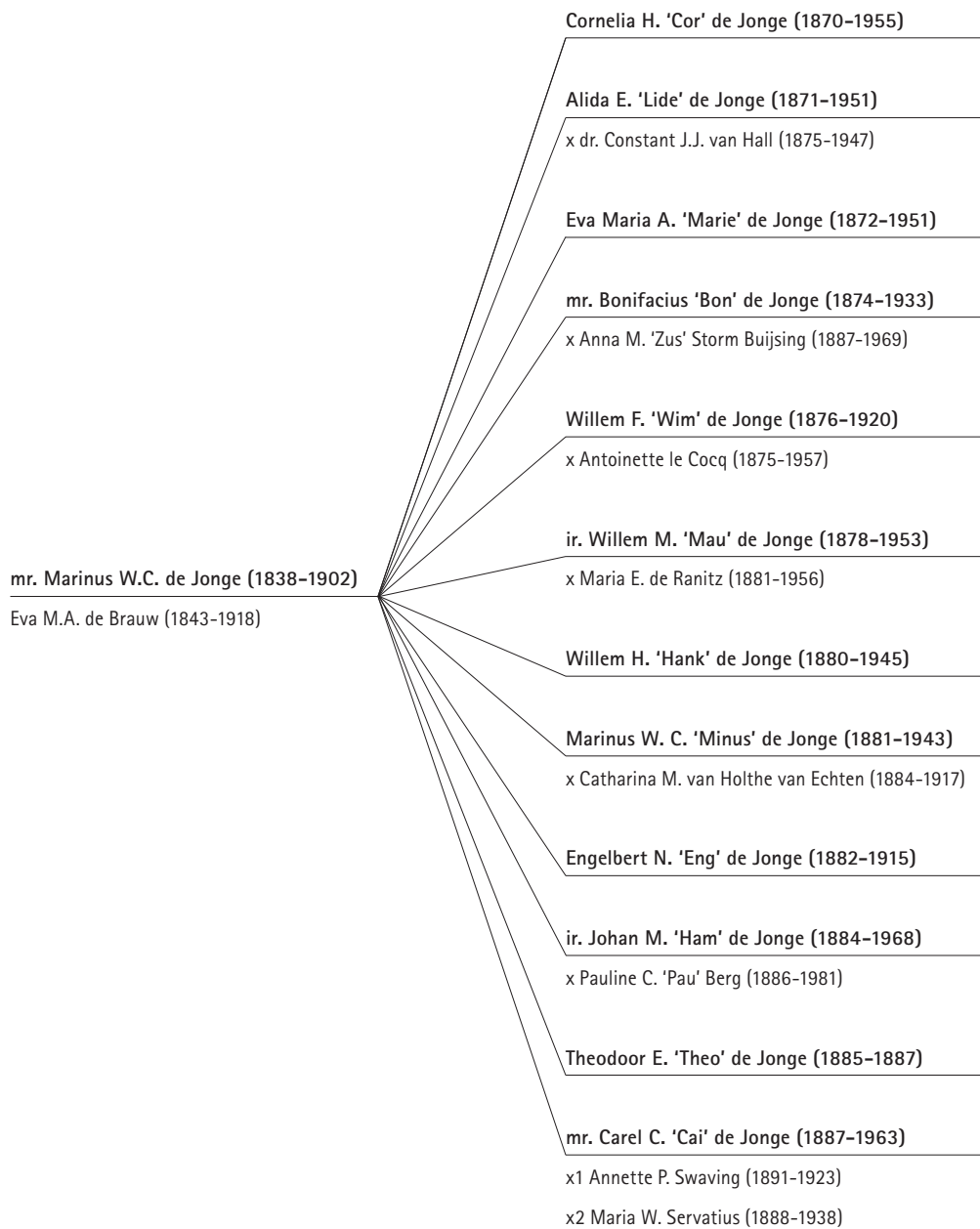
x Hartger J.H. Hartgerink (1916–1998)

Rhijnvis Feith (1939–

x Anne Elise Sark (1938–

Pauline Clasina Feith (1941–

x Adriaan Gustave Beets (1939–

Beknopte stamboom van de familie de Jonge

XV

Cordula J. 'Cok' de Jonge (1909–1999)

x1 mr. Lambertus J. 'Jan' Rietberg (1907–1982)

x2 Eduard L.H. 'Eddie' Ruysch Lehman de Lehnsfeld (1901–1985)

mr. Marinus W. C. 'Minus' de Jonge (1911–2001)

x Clasina J. 'Cies' Ort (1910–2001)

mr. Willem H. 'Hank' de Jonge (1917–2008)

x Clara F. 'Claartje' van den Hurk (1919–

Renée D. de Jonge (1920–2007)

x Jan Christian 'Jan Chris' Coops (1910–1985)

mr. Marinus W.C. 'Marien' de Jonge (1911–2012)

x1 Cornelia A. 'Corrie' ter Horst (1915–1971)

x2 Elisabeth C. 'Bessy' Schuller tot Peursum (1917–2004)

Arnoldine A. 'Adine' de Jonge (1912–2000)

x1 Pieter Rutger 'Piet' Feith (1911–1941)

x2 mr. Pieter Rutger 'Piet' Feith (1899–1980)

mr. Ernst Willem de Jonge (1914–1944)

Albertine C.C. 'Tineke' de Jonge (1917–1957)

Alide E. 'Liek' de Jonge (1924–2007)

ir. Antonie J. 'Anton' Tjeenk Willink (1919–2006)

HOOFDSTUK 1

Ten Geleide

Het eerste jaar van de Duitse bezetting was een paar maanden voorbij toen mijn vader, Piet Feith, eind juli 1941 verongelukte. Hij was in het donker tegen een paaltje gefietst, had het stuur in zijn buik gekregen en was door een inwendige bloeding gestorven. In nog geen uur tijd had dit drama zich afgespeeld. Hij was pas dertig, ik twee jaar en mijn zusje Pauline vijf maanden oud.

Ik kende hem alleen van de foto die voorop de omslag staat. Verhalen van mijn moeder, Adine Feith-de Jonge, die ik verder Adine noem, en fotoalbums zorgden wel voor een beeld, maar van mijn leven maakte hij alleen op de achtergrond deel uit. Wel groeide ik op met de zekerheid dat mijn ouders samen heel gelukkig zijn geweest.

De behoefte om wat meer over hem te weten te komen is een aantal jaren geleden ontstaan. ‘Wanneer de toekomst korter wordt, gaat men in het verleden leven’, zegt een Chinees spreekwoord. Natuurlijk had ik mijn speurtocht eerder moeten beginnen. Dan had ik familie en vrienden van mijn vader nog kunnen ondervragen. Maar het ontbrak me toen aan tijd en mijn hoofd stond er niet naar.

17 december 1983. Op Paleis Soestdijk ontvangt Adine uit handen van prins Bernhard het verzets-herdenkingskruis voor Piet.

Wij groeiden op in de familie van Adine. Haar ouders woonden in Baarn en alle vakanties brachten we bij hen door. Alle ooms en tantes De Jonge en Berg kende ik en ik genoot van hun sterke verhalen. Ik haalde er mijn zwemdiploma. Met mijn grootvader, Ham de Jonge, zwom ik bij Zutphen de IJssel over. Vóór mijn tiende, dat hoorde zo. Zeilen in 12-voets jollen en roeien in wherry's leerde ik op de Eem. Dit samen met mijn oudste vriendje, mijn neef Jan Maurits de Jonge die in Amersfoort woonde. Tijdens mijn schooltijd was de volle aandacht van de familie gericht op de broer van Adine, Ernst de Jonge. Hij was geheim agent in de oorlog, gevangen genomen en gedeporteerd. Hij is nooit teruggekomen en spoorloos verdwenen. Men zei dat ik op hem leek.

Over mijn vader, Piet Feith, werden lieve dingen gezegd. We hebben ook wel eens zijn graf bezocht op Nieuw Eik en Duinen in Den Haag. Er zat een barst in zijn steen.